

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

6. De Canonica portione Episc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

quis in 6. e. *Requisiti* 15. *sup. De testamentis.*
 Sed & cum quis, in aegritudine constitutus, se
 suaq. offert monasterio, debet eadem portio
 Ecclesiae parochiali, dummodò ex aegritudine
 illa decellerit, e. *De his* 7. h. t.

1. Portio autem Canonica quandoque est
 quarta pars bonorum, quæ defunctus reliquerit
 Ecclesiae, in qua vel juxta quam sepeliri voluit,
 ut in d. c. *Cum super* 8. h. t. quandoque tertia, ut
 in e. 1. quandoque media, ut in e. 2. quandoque
 minor, ideoque in ejus quantitate definienda
 loci cujusque spectanda est consuetudo, e. *Cer-*
tificari 9. & *ibid.* DD. h. t. Notatque Abbas,
 sufficere consuetudinem decem annorum, quia
 non sit contra jus, sed præter jus; maximeque
 attendi hic debent statuta & concordata, si qua
 sint, e. *ult. De pactis in s.* Et hinc Concil. Tri-
 dent. *Sess.* 15. *cap.* 13. decernit, ut quibuscumque
 in locis jam ante annos quadraginta quarta, quæ
 funeralium dicitur, Cathedrali aut parochiali
 Ecclesiae solita fuerit perfolvi, eadem integro
 jure & eadem portione, ut antè, eidem Ecclesiae
 perfolvatur; non obstantibus concessionibus,
 gratis, privilegiis, etiam Maximo nuncu-
 patis, aut aliis quibuscumque.

3. Estque hæc mens Pontificum, hujusmo-
 di privilegia concedentium, ut iis privilegiati
 civiliter & urbanè utantur, ut scribit Zyp. h. t.
 n. 7. Unde quamvis à Pio V. & antè à Julio III.
 & aliis, quorum meminit Choppin. *Monast.*
lib. 2. *tit.* 1. n. 3. per specialia privilegia Prædica-
 tores, Minores, & ceteri Medicantes Ordines
 exempti videantur à quarta funeralium,
 quam antè de jure solvere tenebantur, juxta
 d. c. *In nostra* 10. *hoc tit.* & *Clement. Dudum* *verse.*
Verum eod. tit. ubi jubentur solvere quartam
 parochialibus Ecclesiis tam de obventionibus
 quam funeralibus (id est iis, quæ cum funete
 deferuntur) quibuscumque & quomodocum-
 que relictis, distinctè, vel indistinctè, ad quos-
 cumque certos vel determinatos usus; etiam de
 quibus Canonica portio ab aliis Ecclesiis dari
 vel exigi non consuevit, vel non debet de jure,
 prout latius in d. *Clement. Dudum* *Glos. ibid. ad*
funeralibus; ubi ostendit per d. *Clement. cot-*
rigit e. 2. in Extravag. communib. h. t. secun-
 dum cujus dispositionem etiam candelas sibi
 ex integro retinebant: tamen idem Pius V.
 Pont. declaravit mentem suam fuisse hanc, in-

vitandi scilicet Parochos, ut quoties eorum pa-
 rochiani in Ecclesiis Mendicantium sepeliun-
 tur, ipsi quoque præsentibus intersint, ac propte-
 reà quartam partem consequantur omnium,
 quæ ab hæredibus defunctorum pro funeralibus
 dantur, Officia tamen mortuorum, & alia mu-
 nia, quæ in hujusmodi monasteriis adhiberi so-
 lent, non à Canonicis, Parochis, aut Clero, sed
 ab ipsis Fratribus peragi debent. Mar. Antonius
 Genuei in *Praxi Neapol. cap.* 62.

4. Cæterùm Canonica hæc sive legitima pa-
 rochialis portio non debetur nec detrahatur ex iis
 bonis, quæ relicta sunt aliis Ecclesiis seu piis lo-
 cis, quam ubi quis sepelitur, Glossa & Abbas in
 e. 1. in d. c. *Cum super in e. Certificari* 9. h. t. Nec
 ex legatis pro ornamentis, pro fabrica, luminari-
 bus, anniversario, septimo, vicésimo aut tricésimo
 die, sive aliis, ad perpetuum cultum divinum
 relictis, modò non subsit fraus aliqua, nec jure
 suo privetur Episcopus vel Parochus, e. *in sup. De*
testamentis, & *ibi* Boët. *Epo. e. Ex parte vestra* 32.
inf. De verb. significat. Necitem ex donatis Eccle-
 siæ inter vivos Hostien. in d. c. 1. h. t. Non de-
 quis & armis, quæ indulta sunt militibus Jeros-
 lymitanis seu Hospitalariis, in subsidium terræ
 sanctæ, e. *In nostra* h. t. Non de relictis pro incer-
 ris malè ablatis. Debetur enim portio hæc ultra
 legatum, relictum Ecclesiae parochiali, ab eo, qui
 sepulturam sibi elegerit alibi. Cujus rei ratio est,
 quia non testator debet eam portionem parochi-
 ali Ecclesiae; sed Ecclesia vel locus ille, ubi
 sepeliri voluerit, *Clem. Dudum De sepulc.* Boët.
Epo. ad e. Officiu 14. *sup. De testam. n.* 14. & *seqq.*
 Videatur plenius de his tractans L. alius Zechius
De Repub. Christiana cap. 28. n. 18.

§. VI.

De Canonica portione Episcopali.

1. Canonica Episcopalis portio quantà.
2. Quatenus detrahere eam possit Episcopus.
3. Ex eo, quo d. Episcopo relictum est, quatenus Ecclesie debeat sua portio.
4. Non detrahatur portio Episcopalis ex relicto pauperibus in genere.
5. Non ex relicto pro restaurations & adificatione Ecclesie.
6. Non ex relictis pro ornamentis, luminaribus, &c.
7. Non ex legato pro maritandis virginibus.
8. Non ex legato, quod sit Regularibus.

9. Non

9. Non fit detractio, nisi deductis oneribus.

10. Consuetudine introduci potest, ne quarta Episcopo debeatur.

Repetit & alia portio Canonica in Jure Pontificio, quæ dicitur Episcopalis, quia Episcopo debetur, pro cura, quam in suam diocesim impendit, ex relictis alicui Ecclesiæ, *c. Conquerente in V. mortuorum sup. De officio Ordinaris, c. Officij eum seq. sup. De testamentis.*

1. Et hæc quoque nunc est quarta, nunc tertia pars, *c. Requisisti 15. sup. De testamentis, can. Vobis, can. Concesso, can. Vultorana xii. q. 2. d. c. Conquerente: quandoq; media, can. Antiquos x. q. 1. c. 2. b. 1.*

2. Hanc autem portionem detrachere potest Episcopus, licet testator seu defunctus expresserit, quod non velit aliquid Episcopo relictum sed Ecclesiæ, quia privata testatoris dispositio generalem Canonis constitutionem immutare nequit, *d. c. Requisisti vers. secus autem.*

2. Quemadmodum verò Episcopo competit sua portio, si quid Ecclesiæ relinquatur, ita si quid Episcopo relictum fuerit, ex eo Ecclesia Parochialis suam Canonicam detrahit portionem, nisi expresserit testator, quod velit illud esse Episcopi tantum, aut præsumatur relictum Episcopo intuitu personæ, & non Ecclesiæ, veluti quia à conjuncto ac propinquo relictum ei sit, *d. c. Requisisti vers. Si verò relinquatur.* Aliàs quando relinquatur aliquid Episcopo intuitu Ecclesiæ, veluti ab extraneo, tunc ex eo portionem habebit Ecclesia parochialis, Quod si conjunctim Episcopo & Ecclesiæ Cathedrali legetur aliquid, de eo inter ipsos Canonica est divisio facienda: quemadmodum & si istud Episcopo; & illud Ecclesiæ relictum sit; nisi stare malint voluntati & dispositioni testatoris, *d. c. Requisisti, vers. Si verò istud.* aut testator jussit Episcopum sibi relicto contentum esse, *d. c. Officij.* Cum Ecclesiis verò inferioribus Episcopus non dividit sibi relictum, quia non est illi tanta communio cum talibus Ecclesiis, sicut cum Cathedrali: quartam tamen ex iis, quæ hisce Ecclesiis relinquuntur, rectè detrahit, *d. c. Requisisti h. Secus autem:* ubi de hac re plenius videre licet, ut & in Decisione Rotæ Romanæ, quam refert Piasec. 2. p. 6. 5. art. 4. n. 40. Ubi in primis dicitur regulare esse, * A, quod de iis quæ relin-

quantur pauperibus in genere, nulla debeatur quarta. Cujus ratio est, quia quando relinquatur aliquid pauperibus in genere, illud relinquatur personis, non autem piis locis: de relictis verò personis non detrahitur quarta Episcopalis, *c. Ex parte 31. De verb. significat.* Nisi relictum esset pauperibus certi loci, quia legatum tunc videtur factam intuitu pii loci & ipsi loco.

5. In eadem Decisione resolvitur de relictis pro restauratione Ecclesiæ: matricis, adificatione & reparatione Ecclesiatum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum, non deberi quartam, *per text. c. ult. ubi, seu fabrica sup. De testam. c. in d. c. Ex parte, ubi, vel ad fabricam.*

An verò, si de præsentī Ecclesiā non indigeat restauratione, debeatur hoc causa quarta, dubitatum fuit. Et aliis negantibus, alijs affirmantibus, in eadem Decis. resolutum fuit, attendendam esse formam legati: v. g. si testator velit statim vel in singulos annos aliquid solvi pro restauratione Ecclesiæ, quæ reparatione non indigeat, ut tunc debeatur quarta: non si pro restauratione Ecclesiæ ita legaverit, quoties ea indigebit.

6. Et ita quoque dicendum de relictis pro subventionē luminarium, ornamentorum, & aliorum, ad cultum divinum pertinentium, ex iis non deberi quartam, *d. c. fin. nisi usus esset indetermined, & non destinatus cultui divino, d. c. Ex parte c. d. c. Requisisti.*

An autem debeatur ex relictis pro alijs pijs operibus in genere, pendet, inquit eadem Decisio, à futuro eventu: quia si executores distribuerint legatum in fabricam, luminaria, ornamenta Ecclesiæ, vel in concernentia divinum cultum, non detrahitur quarta, *d. c. fin. c. d. c. Ex parte: secus si in piorum locorum usum non privilegium.*

7. Sed neq; detrahitur ex legato relicto pro maritandis anno quolibet duabus puellis, vel pro una puella consanguinea: quia vel sunt pauperes, & constat non deberi quartam, cum legatum sit factum personæ, & non loco; vel non sunt pauperes, & tunc quoque non debetur, cum ob eandem rationem, tum quia tale legatum non dicitur pius.

8. Non deducitur quoque ex legatis, quæ sunt Regularibus, *Extrav. l. h. t. in communi.*

